

recursos web
per a la igualtat
i la convivència

***LATCHO DROM. HISTÒRIA
I CULTURA DEL POBLE
GITANO***

5é Educació Primària

UNITAT DIDÀCTICA

LATCHO DROM¹. HISTÒRIA I CULTURA DEL POBLE GITANO. (5é EP)

5é primària

TASCA / PROJECTE FINAL

MUSEU INTERACTIU SOBRE EL POBLE GITANO

1. CONTEXT

Etapa: Primària

Curs: 5é

Àrea: Ciències Socials

2. TEMA / TÍTOL

Tema: Coneixement i difusió de la història i la cultura del poble gitano

Títol: Latcho Drom (Bon camí)

3. DESCRIPCIÓ DE LA TASCA FINAL

La unitat didàctica es presenta en forma d'un **projecte de treball** que té com a **producte final la instal·lació d'un «museu interactiu»** al vestíbul del centre. Aquest museu pot estar format per més o menys obres, segons la quantitat d'alumnat, la necessitat del docent, els gustos de cada alumne/a, etc. Inicialment **es proposen 3 obres per al museu**, que es corresponen amb els 3 apartats en què s'organitzen els continguts de la unitat didàctica, encara que el/la docent pot decidir fer-ne més grups de treball i, per tant, més obres.

Cada apartat té una «part comuna», que guiarà el/la docent, dirigida a tot el grup, i a la qual es presentaran i treballaran els continguts; **i té també una «part específica»**, que es correspon amb cada obra del museu interactiu, i que elaborarà cada xicotet grup. L'exposició entre la comunitat educativa del «museu interactiu» suposarà el producte final de la unitat didàctica.

- APARTAT 1. Referents i significants culturals gitanos: la bandera i la llengua.
  - *Obra*: Elaboració d'un «Joc de vocabulari» amb etiquetes en caló i valencià.

- APARTAT 2. La migració del poble gitano al llarg dels segles.

- *Obra:* Elaboració d'un mapa gegant que abaste la migració del poble gitano des de la península índica fins a Europa, en el qual s'assenyalen els moviments migratoris del poble gitano.
- APARTAT 3. Valors culturals i socials del poble gitano en l'actualitat: més enllà dels tòpics.
  - *Obra:* Exposició biogràfica sobre diferents persones gitanes rellevants en la societat actual i del passat recent.

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
MOTIVACIÓ	1.1 Visionat del vídeo «La pregunta de Samuel». Arran d'aquesta pregunta es fa una pluja d'idees sobre la cultura i el poble gitano. Cal assegurar-se que isquen comentaris sobre la identitat del poble gitano referenciada en la seua llengua i bandera pròpies.	Tota la classe	PDI o projector i enllaç al vídeo	Debat grupal
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	1.2 Joc de targetes de caló-valencià/castellà per descobrir la influència del caló en el nostre idioma. Es reparteixen les targetes amb vocabulari per conèixer el significat. Finalment es fa una posada en comú.	Parelles i grups de 4	Targetes de vocabulari, llibreta i boli	Estructura coop. «Aprendre vocabulari»
AMPLIACIÓ	1.2 Ampliació: Proposta de diferents preguntes per a la reflexió sobre les llengües diferents a la nostra, d'altres alumnes de la classe, i què ens aporten.	Tota la classe	-	Activitat opcional
ACTIVITATS	1.3 La bandera gitana i el seu significat. Vídeo amb explicació del significat de la	Grups de 3	Cartolines, tisores	-

D'ELABORACIÓ	bandera, i elaboració per grups de la bandera gitana. S'acaba amb una reflexió sobre la importància de les banderes en la nostra societat.		i pegament. Enllaç al vídeo	
AMPLIACIÓ	1.3 Ampliació: Investigació sobre el significat de les banderes que coneixem.	Individual	Connexió a Internet	Activitat opcional
AMPLIACIÓ	1.3 Ampliació: Disseny d'una bandera pròpia (personal o de la classe).	Individual	Full, colors, regla.	Activitat opcional
TASCA	Tasca d'investigació per a casa: l'alumnat pregunta als seus familiars sobre el poble gitano, la seua cultura, i les coses que els vulguen contar. La sessió 3 partirà de la informació que porte l'alumnat de casa.	Individual	-	-

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	2.1 Partint d'un vídeo, es fa l'explicació sobre l'origen de la migració del poble gitano des de l'Índia fins que arriben a diferents països d'Europa. Es comenta com la lingüística és l'única ciència capaç de descobrir aquest recorregut, ja que la cultura gitana és àgrafa. S'acaba amb una activitat cooperativa de repàs.	Tota la classe i grups de 3-4	PDI o projector i enllaç al vídeo	Estructura coop. «Parada de 3 minuts»
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	2.2 Semblant a l'activitat anterior, comença amb altre vídeo, on es tracta la situació dels primers gitanos que arriben a la península Ibèrica, com a pelegrins, i com són rebuts per les autoritats, amb salconduits per viatjar lliurement pels regnes. S'acaba amb una activitat cooperativa de repàs.	Tota la classe i grups de 3-4	PDI o projector i enllaç al vídeo	Estructura coop. «Parada de 3 minuts»

AMPLIACIÓ	2.2 Ampliació: Investigació sobre l'origen de les paraules «gitano» i «payo»	Individual o parelles	Connexió a internet	Activitat opcional
AMPLIACIÓ	2.2 Ampliació: Investigació sobre què és un salconduit i per a què era necessari.	Individual o parelles	Connexió a internet	Activitat opcional
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	2.3 S'acaba la segona sessió amb l'explicació sobre la persecució del poble gitano a Espanya a partir de 1499. S'emmarca en la persecució d'aleshores cap a tots els que eren diferents, i es debat sobre com es tracta actualment a qui ve de fora i/o és diferent. S'acaba amb una estructura cooperativa de recopilació.	Tota la classe i grups de 3-4	PDI o projector	Estructura coop. «La línia del temps»

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	3.1 Partint de les preguntes que l'alumnat ha fet a casa (després de la sessió 1), s'aprofundeix en les característiques del poble i cultura gitanes. S'ha d'aclarir què són els estereotips i com aquestos influeixen en la percepció d'un grup social.	Tota la classe	PDI o pissarra	Assemblea o debat grupal
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	3.2 Amb el suport d'una presentació de diapositives ja preparada, es fa un recull dels que són alguns dels pilars fonamentals de la cultura gitana, rebatent o refermant les idees sorgides en l'activitat anterior. Es repassen qüestions com ara la família, la llibertat, el respecte, etc.	Tota la classe	PDI o projector, presentació de diapositives	-
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	3.3 Joc «Gitan@-no gitan@». Es passa una activitat lúdica en la qual s'ha d'endevinar si les persones que es mostren són o no gitanes. S'aprofita per conèixer un poc més	Grups de 2 a 4	PDI o projector, presentació de	Tècnica «Enlairament-

	persones gitanes rellevants en la nostra societat, que servirà com a base per a una de les obres del museu.		diapositives, cartolines de resposta	aterratge»
--	---	--	--------------------------------------	------------

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
PLANIFICACIÓ	4.1 A partir dels diferents continguts tractats a classe, es formen xicotets grups que elaboraran les obres del museu interactiu. Es proposa de partida fer 3 grups, un en relació amb cada contingut tractat, encara que es donen també opcions per ampliar el número de grups, segons la quantitat d'alumnat al grup. *Per aquesta sessió es sol·licita la participació d'adults ajudants voluntaris.	Tota la classe	-	-
PLANIFICACIÓ	4.2 Cada grup (4-5 alumnes) ha de dissenyar el seu pla de treball: repartiment de rols i tasques, com faran el producte o obra final, si hauran de fer alguna cosa a casa... S'organitzen els membres de cada grup per rols. S'ompli l'acta de constitució del grup.	Grups de 4-5	-	-

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	5.1 Es reproduïx la cançó «Tú me camelas», de Niña Pastori. Després, per grups, es passa un full amb la lletra de la cançó on falten algunes paraules, i a final de la qual hi	Tota la classe	Reproductor d'àudio Fotocòpia cançó	Estructura coop. «Foli giratori»

	ha unes preguntes. S'utilitza una estructura cooperativa per tal que tot el grup complete la cançó i conteste les preguntes.			
ACTIVITATS D'ELABORACIÓ	5.2 Treball d'elaboració per equips. Cada grup treballa segons la planificació establerta a la sessió anterior. El/la mestre/a va passant pels grups, orientant i demanant informació sobre com marxen.	Grups de 4-5	Segons equip, vegeu descripció	Grups de treball

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	6.1 Disseny i elaboració de les invitacions al museu. Cada alumne/a elabora invitacions per a la seua família, i també per a altres membres de la comunitat educativa (AMPA, mestres, ajuntament, entitats externes...) i se l'emporta per repartir-la.	Tota la classe	Cartolines, retoladors, etc.	-
ACTIVITATS D'ELABORACIÓ	6.2 Treball d'elaboració per equips. Cada grup treballa segons la planificació establerta. El/la mestre/a va passant pels grups, orientant i demanant informació sobre com marxen	Grups de 4-5	Segons equip, vegeu descripció	Grups de treball

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
ACTIVITATS D'ELABORACIÓ	7.1 El mestre fa el muntatge físic de l'exposició amb l'alumnat. Si el grup és nombrós, cal fer torns segons els xicotets grups de treball. Els grups que no estan muntant estan amb altre mestre/a fent activitats complementàries relacionades amb la unitat didàctica (activitat 7.2).	Grups de 4-5	Cel·lo, tisores, blue tack, xinxetes	Grups de treball
DESENVOLUPAM. I PRÀCTICA	7.2 Activitats complementàries durant el muntatge: acabar els últims detalls de l'obra del grup, preparar la presentació oral de l'obra del grup, dissenyar un cartell anunciador, preparar l'enquesta d'opinió i la targeta informativa per als visitants...	Segons l'activitat	Vegeu descripció	-

TIPUS D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	AGRUPAMENT	RECURSOS NECESSARIS	ESTRATÈGIA O TÈCNICA
INAUGURACIÓ DEL MUSEU AMB FAMÍLIES I COMUNITAT EDUCATIVA				
AVALUACIÓ	8.1 <u>Autoavaluació de l'alumne/a i coavaluació de grup</u> : Es reparteix una fitxa amb una rúbrica que conté els principals continguts referents a procediments i actitud de l'alumne/a. Cada alumne/a s'autoavalua a sí mateix, i també avalua els seus companys/es del grup de treball.	Individual	Fitxa amb rúbrica per a l'avaluació	-
AVALUACIÓ	8.2 <u>Avaluació dels continguts per xicotets grups</u> : Agrupats segons el grup de	Grups de 4-5	-	Estructura coop.

	treball de la unitat didàctica, amb l'estructura cooperativa «Números iguals junts», el mestre planteja preguntes sobre els continguts tractats durant la unitat didàctica, i cada grup ha d'acordar la seua resposta.			«Números iguals junts»
AVALUACIÓ	8.3 Avaluació de la unitat didàctica: S'utilitza l'estructura cooperativa «1-2-4» per a contestar, per grups, les preguntes sobre la forma i el desenvolupament de la unitat didàctica.	Grups de 4	Fitxa d'avaluació	Estructura coop. «1-2-4»